

[Heick.]

udvalget. Ministeren gav her den begrundelse, at fru Lis Groes skal stå som repræsentant for de danske husmødre. Jeg har det indtryk, at fru Lis Groes er en meget dygtig dame, men jeg synes alligevel, at når vi her i landet har et omfattende husholdningsarbejde, der er opdelt i organisationer, ville det være rimeligt, at man lod organisationerne selv bestemme, hvem de vil have til at repræsentere sig i udvalget.

Ministeren hævdede nu igen, at han som minister på statens vegne har ret til at udpege medlemmer til udvalget, for husholdningsrådet er nu engang statens og ikke organisationernes. Det bliver vel det samme, om organisationerne selv betaler til dette arbejde eller ej. Må jeg spørge den højtærede minister: hvor er forskellen mellem husholdningsrådet og statens plan- og teavlsudvalg, statens husdyrbrugsudvalg og statens redskabsudvalg, til hvilke organisationerne også udpeger medlemmer, og hvor staten af hensyn til den interesse, hele samfundet har i det pågældende arbejde, betaler det hele? Hvor er forskellen?

Ministeren fremhævede, at nu må udvalget arbejde, så fremkommer der et forslag — et forslag, som selvfølgelig vil indebære en vis nyordning af statens husholdningsråd — og det vil tinget så til sin tid kunne tage stilling til. Det er selvfølgelig rigtigt, men fra arbejdet i det høje ting ved vi, at hvis først der har siddet noget i retning af en kommission — og det bliver dette udvalg jo — og der herfra fremkommer en indstilling, som bliver forelagt en minister og i et ministermøde og derefter fremsættes i form af et lovforslag i tinget, er der meget få muligheder for at få reelle ændringer ind i det. Derfor forstår jeg husholdnings- og husmoderorganisationernes ængstelse for det, der foregår her. Man er nemlig klar over, at hvis man ikke får medindflydelse på, hvordan forslaget udformes nu i starten, får man faktisk ingen-ting at sige senere hen.

Tilbage til udvalget. Finder ministeren virkelig, at det er rimeligt, at han til et sådant udvalg udpeger ikke mindre end tre medlemmer fra sit eget ministerium? Jeg mindes ikke — jeg har prøvet at undersøge det — at der er fortilfælde, hvor man har optrådt tilsvarende. Jeg kan godt tilføje,

at hvis denne debat ikke får andre følger, vil den dog have til følge, at man landet over — ikke alene i husmoderkredse — vil følge dette udvalg med argusøjne, ligesom man vil se nøje på indstillingerne fra de pågældende embedsmænd. Jeg synes derfor, det er rimeligt, at ministeren endnu en gang tager imod henstillingen og indretter sig på, at drøftelserne i dette udvalg kan finde sted på et ligeligt grundlag organisationsmedlemmerne og ministeriets embedsmænd imellem. Det er jo slet ikke det tilsvarende, at repræsentanter for foreningerne bliver indkaldt nu og da til drøftelse af specielle spørgsmål.

For mig at se har vi haft en interessant udvikling inden for husholdningsarbejdet her i landet, en udvikling, som netop viser berettigelsen af de organisationskrav, som her er fremsat. Husholdningsundersøgelserne i Danmark blev i sin tid påbegyndt af docent Fjord; det var på samme tid og parallelt med andre undersøgelser, han foretog, og som fik så afgørende betydning for landbruget. Omkring 1890 fik vi de første husholdningsskoler, der selvfølgelig havde til opgave at formidle den viden, man fik fra forsøg og undersøgelser herhjemme og andre steder. Derfor var det så naturligt, at undersøgelses- og forsøgsarbejdet skulle komme først og være det centrale. Det er derfra, at de, der skal give vore husmødre vejledning, skal hente deres viden. I 1908 begyndte husmødrene så at organisere sig i husholdningsforeninger. Det var omtrent samtidig med, at tilsvarende organisationsarbejde på andre områder begyndte landet over. I 1920 sluttede husholdningsforeningerne sig sammen i en række større organisationer. Efterhånden bygges det sådan op, at vi ude på landet får husmands- og landboforeninger og i byerne husmoder- og husholdningsforeninger. Disse fandt også et samarbejdsgrundlag og stillede stadig væk krav om, at de af hensyn til vejledningen af deres medlemmer, af husmødrene, fik lejlighed til at få del i det undersøgelsesarbejde, som nu engang er nødvendigt til et sådant formål. Dr. Hindhede havde bevilling på 20 000 kr., og den søgte man at få overført til husholdningsarbejdet. Det lykkedes ikke i første omgang, men det lykkedes senere, og på baggrund deraf fik man et fællesarbejde i gang, og det førte